

EFFECTEN VAN OUDER-KIND CONTACTEN OP HET PLEEGKIND

Voor een stabiele plaatsing is het belangrijk dat ouders en pleegouders goed samenwerken, zodat contact tussen ouders en pleegkind bijdraagt aan de ontwikkeling van het pleegkind. Wat weten we hierover?

Doel van de plaatsing

Hoe dit contact vorm krijgt hangt af ten eerste af van het doel van de plaatsing. Bij een pleegzorg hulpverleningsvariant staat nog niet vast waar het kind gaat wonen. Alle partijen moeten intensief samenwerken aan een goede relatie tussen ouder(s) en kind, om de oorspronkelijke gezinssituatie te verbeteren. Bij de pleegzorg opvoedingsvariant is het belangrijk om samen met ouders te werken aan opvoedingszekerheid en een stabiele plek voor het kind en moeten ouders gesteund worden in het verdragen en leren accepteren van de plaatsing. Ook dan is het belangrijk te werken aan goed contact met ouders binnen de mogelijkheden van kind, ouders en pleegouders.

Niet frequentie bepalend maar kwaliteit, continuïteit en acceptatie door pleegouders.

Uit onderzoek blijkt dat er geen samenhang is tussen de **frequentie** van de bezoeken van ouders en het welzijn van het pleegkind. Als de relatie met de ouder van goede **kwaliteit** is heeft dit wel een positieve invloed op het welzijn van een pleegkind. (Van den Bergh & Wetering, 2010: Maaskant, 2007). **Continuïteit en regelmaat** in de bezoeken is een beschermende factor voor het welzijn van het kind. Uit onderzoek blijkt ook dat het belangrijk is dat pleegouders achter de contacten met ouders staan omdat het pleegkind anders loyaliteitsproblemen kan krijgen wat zijn ontwikkeling negatief beïnvloedt.

Nadelige effecten van bezoek op pleegkinderen

Vaak zie je dat een bezoek van ouders op korte termijn een negatief effect heeft op het kind doordat gedragsproblemen toenemen. Ongeveer 40 % van de pleegkinderen vertoont een terugval in functioneren na een bezoek (Weterings, 2009). Om het effect van de bezoeken op het kind te bepalen speelt ook de gehechtheid van het pleegkind aan zijn ouders een rol. Kinderen die gedesorganiseerd gehecht zijn aan hun ouder hebben geleerd dat deze ouder onveilig is. Vaak is er sprake van angst en trauma's. Contacten met ouders kunnen dan schadelijk zijn.

Zorgen dat de contacten met ouders goed zijn voor het kind. Wat helpt?

- Zorgvuldige beslissingen, gemaakt op individuele basis met alle betrokkenen inclusief het kind; elke situatie is anders.
- Begeleiding die erop gericht is de kwaliteit van het contact met ouders te verbeteren
- Hulp voor zowel het pleegkind, de ouders als de pleegouders bij het verwerken en hanteren van de bezoeken.

- Werken met ouders aan het vertrouwen dat hun kind het goed heeft in het pleeggezin. Dit kan je bevorderen door informatie te geven.
- Ouders die de plaatsing accepteren en de rol van pleegouders in het leven van hun kind.
- Pleegouders die ouders accepteren, de band tussen ouder en kind en de rol die ouders in het leven van het kind spelen.
- Continuïteit en regelmaat in de bezoeken
- Duur en de frequentie van de bezoeken zijn vastgesteld op grond van de behoefte van het pleegkind.
- Overeenstemming tussen alle betrokkenen over het bezoek.
- Een regeling die zo natuurlijk mogelijk past in het dagelijks leven van het pleegkind. Bezoeken die het liefst bij ouders of bij pleegouders thuis plaatsvinden zonder dat er begeleiding nodig is.

Aandachtpunten

Weterings en Van den Bergh (2012) formuleren drie punten om rekening mee te houden bij beslissingen over ouder-kind contacten.

1. Besteed aandacht aan de reacties van het pleegkind op de contacten met zijn ouders en de overgang naar pleegouders. Neem de reactie van het kind serieus en zie het als een signaal om de contacten zo te regelen dat het kind er niet onder lijdt. (Leathers, 2003)
2. Hou rekening met de betekenis van de ouder in het leven van dit kind, hoe was de band met de ouder voor de plaatsing, wat is de gezamenlijke geschiedenis.
3. Het doel van de plaatsing; dat kan alleen als er nog enige relatie is met zijn ouder waarop kan worden voortgebouwd. Terugplaatsing kan dan ook niet te lang worden uitgesteld zodat de ouder nog vertrouwd is.

Omdat het effect van ouder en kind contacten per kind verschilt is belangrijk om beslissingen over bezoek zorgvuldig en op individuele basis te maken. Bewaak afspraken omdat continuïteit en regelmaat in de frequentie en duur van de bezoeken beschermend werken.

Ouders die de plaatsing niet accepteren of pleegouders die de contacten met ouders afkeuren plaatsen het kind en een loyaliteitsconflict wat negatieve invloed heeft op hun welzijn.

Grotendeels overgenomen uit een Publicatie van Kinderpostzegels en het Nederlands Jeugdinstituut uit 2014. Auteur: Willeke Daamen, “*Ouders, pleegouders en professionals: posities en samenwerking*”.

Literatuur:

Leathers, S.J. (2003). Parental visiting, conflicting allegiances, and emotional and behavioural problems among foster children. *Family relations*, 52, 53-63.

Maaskant, A. (2007). Kind tussen pleegouders en ouders. Amsterdam: SWP.

Weterings, A.M., & Bergh, P.M. van den (2010). De betekenis van de ouder voor het pleegkind. In P. van den Bergh en T. Weterings (Eds), *Pleegzorg in perspectief. Ontwikkelingen in theorie en praktijk*. (pp.83-104). Assen: Van Gorcum

Weterings, A.M., & Bergh, P.M. van den (2012). De stem van het pleegkind. *Tijdschrift voor familie en jeugdrecht*, januari 2012, p.12-20.